

MONOGRÀFICS
JORNADES BERTOLT BRECHT

L'any 1998 es van celebrar a l'Institut del Teatre les Jornades Bertolt Brecht, les quals, mitjançant especialistes d'arreu del món, tingueren una voluntat clara de donar a conèixer la influència d'aquest autor en tradicions teatrals de les quals, malauradament, tenim poques notícies. La revista ASSAIG DE TEATRE va començar la publicació de les ponències al número 28, corresponent al setembre del 2001. Fins ara, s'hi han publicat els treballs següents: (28) «Bertolt Brecht en Yugoslavia (1990-1998)», de Hadi Kurich; «Il regista Brecht, i fantasmi e noi», de Claudio Meldolesi; «Com podem llegir Brecht avui?», de Marisa Siguán; (29-30-31) «Distància i proximitat. El declivi del teatre èpic al Regne Unit», de John Elsom; «Bertolt Brecht: entre "Espacios de la memoria", algún que otro "Espectro de la historia"», de Graciela B. Fernández Toledo; «A hard-edge: l'expressionisme i la seva aplicació a l'estil d'actuació en la representació de Brecht... L'estudi d'un procés comunicatiu», de Robert Kimber; (32) «La sfortuna di Brecht», de Cesare Molinari; «Consideracions de Heiner Müller sobre Brecht: distàncies i distanciaments (mirada al passat per a un teatre del futur)», de Crista Mittelsteiner; «Los cien años y más de Bertolt Brecht», d'Humberto Arenal; (33-34) «Brecht en Paraguay; ¿mito o realidad?», d'Edda de los Ríos; «El Brecht de Strehler o la poesia del distanciament», de Paolo Puppa; «Sulla cultura del travestimento», de Laura Mariani; (35) «Bertolt Brecht y la radio», de Pedro Barea; «La influencia de Brecht en la escena mexicana», d'Edgar Ceballos; (36) «Con Brecht en Bolívia», de Renée Jaitt; «El espectador discreto i la complejidad de la visión. Unas reflexiones sobre la estética brechtiana.», de Pere Salabert; i «Donant la benvinguda al nou mil·lenni; les possibilitats d'Els dies de la comuna, de Brecht, per Irlanda del Nord», d'Anna Seymour. En el número anterior d'ASSAIG DE TEATRE (37), a causa del seu caràcter monogràfic sobre el teatre independent, no vàrem publicar-ne cap ponència. En el número present, doncs, reprenem aquesta tasca i ho fem amb dos treballs: «Brecht i les dones», de Sabine Kebir; i «El teatre universal de Brecht des de la perspectiva egípcia», de Moustafa Maher.

La ponència de Sabine Kebir fa un repàs interessant de les «crítiques feministes» a l'obra de Brecht, incidint en el fet que, en molts casos, s'ha tendit a fer-ne les anàlisis sota la premissa que l'art és l'expressió in-

conscient del jo. Això ha conduït a relacionar en excés l'obra de Brecht amb la seva vida privada. Kebir denuncia que s'hagi volgut veure en la seva manera d'entendre —o millor dit, de viure— les relacions amb les dones, qualificada fins i tot de polígama, la base que sustenta la idea que en l'obra de Brecht la dona hi té un paper eminentment secundari. En aquestes anàlisis, tal com ens diu l'autora, s'omet, o a vegades es tergiversa, un element d'importància extrema: el treball col·lectiu com a motor de creació en l'obra de Brecht. En aquest camp, segons Kebir, les dones no varen ser marginades. Encara més, cal veure en aquest punt un Brecht emancipador, no pas regressiu ni masclista.

El segon treball ens acostava a la recepció del teatre de Bertolt Brecht a Egipte. De la mà de Moustafa Maher, autor de la ponència i un dels principals divulgadors de l'obra de Brecht en el món àrab, ens acostem als elements que permeten una lectura egípcia de l'obra del dramaturg alemany. Des de la perspectiva egípcia esdevé «teatre universal». Aquest concepte, exposa Maher, s'explica a causa d'una peculiaritat de la cultura egípcia que mai no s'ha limitat al país mateix, sinó que sempre s'ha adreçat al món, un món vist com una totalitat. El teatre de Brecht permet aquest tipus de visions i les estimula, i això ha beneficiat la seva recepció a Egipte.